

Our. Ref. № 90704
date: 28-08-2009

Комисия за регулиране на съобщенията
Вх. № 12-01-5060
Дата: 01.09.09

ДО
Д-Р ВЕСЕЛИН БОЖКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ЗА
РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА
ул. „Й. В. Гурко“ № 6
1000, гр. София

От
„Космо България Мобайл“ ЕАД, със седалище и адрес на управление гр. София, ж.к. „Младост 4“, Бизнес Парк София, сграда 6, ЕИК по Булстат 130460283, представлявано от Владимир Василев - пълномощник

Относно: Обществено обсъждане на проект на Решение на Комисията за регулиране на съобщенията за определяне на пазар на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително пълен и съвместен необвързан достъп) в определено местоположение, като съответен пазар, подлежащ на ех ante регулиране и на пазар на предоставяне на ширококолов достъп на едро като съответен пазар, подлежащ на ех ante регулиране, анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция на съответните пазари, определяне на предприятия със значително въздействие върху съответните пазари и налагане на специфични задължения на тези предприятия, приет с Решение № 767 от 23 юли 2009 г. на Комисията за регулиране на съобщенията.

Уважаеми Д-р Божков,

Приложено ви изпращаме становището на „Космо България Мобайл“ ЕАД по проекта на Решение на Комисията за регулиране на съобщенията за определяне на пазар на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително пълен и съвместен необвързан достъп) в определено местоположение, като съответен пазар, подлежащ на ех ante регулиране и на пазар на предоставяне на ширококолов достъп на едро като съответен пазар, подлежащ на ех ante регулиране, анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция на съответните пазари, определяне на предприятия със значително въздействие върху съответните пазари и налагане на специфични задължения на тези предприятия, приет с Решение № 767 от 23 юли 2009 г. на Комисията за регулиране на съобщенията.

С уважение

*Владимир Василев
Пълномощник на „Космо България Мобайл“ ЕАД

СТАНОВИЩЕ

на "Космо България Мобайл" ЕАД

Относно: Обществено обсъждане на проект на Решение на Комисията за регулиране на съобщенията за определяне на пазар на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително пълен и съвместен необвързан достъп) в определено местоположение, като съответен пазар, подлежащ на ex ante регулиране и на пазар на предоставяне на ширококолов достъп на едро като съответен пазар, подлежащ на ex ante регулиране, анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция на съответните пазари, определяне на предприятия със значително въздействие върху съответните пазари и налагане на специфични задължения на тези предприятия, приет с Решение № 767 от 23 юли 2009 г. на Комисията за регулиране на съобщенията.

УВАЖАЕМИ Д-Р БОЖКОВ,

Във връзка с провежданото обществено обсъждане на проект на Решение на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) за определяне на пазара на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително пълен и съвместен необвързан достъп) в определено местоположение и на пазар на предоставяне на ширококолов достъп на едро, като съответни пазари, подлежащи на ex ante регулиране, анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция на съответните пазари, определяне на предприятия със значително въздействие върху съответните пазари и налагане на специфични задължения на тези предприятия, приет с Решение № 767 от 23 юли 2009 г. на КРС (Проект на Решение), молим да вземете предвид позицията на "Космо България Мобайл" ЕАД, както следва:

С посочения по-горе Проект на Решение и с документа за определяне, анализ и оценка на пазарите на достъп до мрежова инфраструктура в определено местоположение и на пазар на предоставяне на ширококолов достъп на едро (Анализа), КРС установява, че на посочените пазари за предприятие със значително въздействие върху всеки един от тях е определена „Българска телекомуникационна компания“ АД (БТК).

I. Относно пазара на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително пълен и съвместен необвързан достъп) в определено местоположение:

1. Предоставяне на необвързан достъп до абонатна линия:

Поддържаеме становището си, че предложените от КРС мерки, спрямо предприятието, определено за такова със значително въздействие върху пазара на предоставяне на достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително пълен и съвместен необвързан достъп) - БТК, не биха имали за следствие реално предоставяне на необвързан достъп до абонатната линия в рамките на времевия интервал до извършването на следващия анализ на този пазар.

В допълнение искаме да отбележим, че доколкото не става ясно от извършения анализ, по презумпция приемаме, но считаме, че това трябва да бъде изрично уточнено, че няма да бъде препятствано предоставянето на broadband услуги чрез предоставянето на необвързан достъп в определено местоположение.

Както е отбелязано в анализа и към настоящия момент БТК АД предоставя пълен и съвместен необвързан достъп до абонатната линия въз основа на одобрено от КРС Типово предложение за необвързан достъп, което въпреки сключените договори с алтернативни предприятия не създаде необходимите предпоставки за възникване на ефективно използване на услугите на едро. Основна причина за това е невъзможността на база на това Типово предложение да бъде направена адекватна оценка доколко са налице предпоставки за развитие на бизнес от страна на алтернативно предприятие. В подкрепа на това твърдение е обстоятелството, че до настоящия момент КРС не е одобрило цени за услугите отдалечено колокиране, backhaul и sub-loop, поради което тези цени не са част от одобреното Типово предложение. Липсата на прозрачност, както и на конкретно изражение на даден параметър, част от ценовите модели за реализация на този достъп са от определящо значение за алтернативно предприятие, което има намерение за ползване на тези услуги на едро, да квалифицира изграждането на инфраструктура с цел ползване на необвързан достъп като рискова инвестиция.

Същевременно, съгласно т. 5.3 от проекта на Решението и приложението към него, БТК АД се задължава до доказване на разходоориентирани цени да прилага цени за услугите за необвързан достъп, които не следва да са по-високи от цените по договор между „БТК“ АД и „Орбител“ ЕАД, сключен към месец септември 2008 г. На мнение сме, че при налагането на ценови ограничения не е коректно да се реферира към цени по договор между две търговски дружества, доколкото част от услугите - предмет на договора, не попадат в обхвата на одобреното Типово предложение за необвързан достъп и следователно са резултат от свободно търговско договаряне¹. Допълнителен аргумент в тази посока е и обстоятелството, че до настоящия момент въпреки сключения договор за необвързан достъп, „Орбител“ ЕАД не е стартирало предоставянето на услуги на дребно. Определянето на ценови праг, който е в съответствие със съществуващата търговска практика няма да разреши съществуващите конкурентни проблеми и съответно няма да допринесе за осъществяването на основните цели заложи в чл. 4 на Закона за електронните съобщения.

Във връзка с гореизложеното предлагаме да се прецизира обхватът на задължението, като бъдат изрично включени ценовите ограничения, приложими към всички услуги по необвързан достъп.

2. Предоставянето на достъп до пасивната инфраструктура /сгради, канали, шахти, кули, мачти и стълбове/ на БТК АД:

С Решение № 767 от 23 юли 2009 г. КРС допълни проекта на решение за определяне на пазара на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително пълен и съвместен необвързан достъп) в определено местоположение като съответен пазар, подлежащ на ex ante регулиране, анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция на съответния пазар, определяне на предприятие със значително въздействие върху съответния пазар и налагане на специфични задължения на това предприятие като определи продуктов пазар за предоставяне на достъп до пасивната инфраструктура /сгради, канали, шахти, кули, мачти и стълбове/ на БТК АД. В тази връзка КРС налага на БТК определени специфични задължения, включително задължение за ценови ограничения и разходоориентираност. „БТК“ АД има задължение да доказва разходоориентираност на цените на тези услуги въз основа на одобрената от КРС

¹ Относно цени за услугите отдалечено колокиране, backhaul и sub-loop

система за определяне на разходите. КРС счита, че и в този случай използването на Системата, с оглед определяне на разходоориентирани цени, следва да бъде предшествано от изменения в същата, предвид което до доказване на разходоориентирани цени, видно от Приложението към Решението КРС е приела, че БТК АД следва да прилага цените, съобразно одобрените от КРС Общи условия за съвместно ползване на помещения, съоръжения и кули и Общи условия за ползване на подземната канална мрежа.

Към настоящия момент БТК предоставя на «Космо България Мобайл» ЕАД услугата колокация по силата на Допълнително споразумение от 04.07.2002 г. към Временно споразумение за взаимно свързване на обществените далекосъобщителни мрежи на БТК АД и Космо България Мобайл ЕАД от 11.09.2001., изменено с Допълнително споразумение от 09.08.2002 г. и Допълнително споразумение от 25. 01. 2008 г. Видно от същите за целия този период от 04.07.2002 г. досега БТК е предоставяла достъп до пасивната си инфраструктура при ценови условия, които са в пъти по-ниски от одобрените от КРС Общи условия за съвместно ползване на помещения, съоръжения и кули. Трудно е да си представим, че за този толкова дълъг период БТК АД си е позволило да ни предоставя услуги под разходите за тяхното осъществяване. Неценовите условия, касаещи процедурите по предоставяне на услугата също са значително по-облекчени в действащия в момента договор в сравнение с разпоредбите на Общите условия.

В Общите условия са определени твърде високи /от два до четири пъти по-високи/ първоначални и месечни такси за същите услуги, които към настоящия момент ни се предоставят по силата на горепосочените споразумения. Освен това са включени допълнителни цени като тези за предоставяне на достъп на наши експерти до помещенията на БТК в работно време – такса в размер на 70 лева, при форсмажорни обстоятелства и в извън работно време – такса в размер на – 95 лева, след прекратяването на договора – такса в размер на 100 лева, такса за охрана в размер на 100 лева. Считаме, че заплащането на тези допълнителни услуги е необосновано с оглед наложеното задължение за разходоориентираност и във връзка със сравнението с досегашните ценови условия.

Предвид гореизложеното, сме на позицията, че налагането на ценови ограничения следва да се извърши чрез въвеждане на ценови праг, установен с действалите към момента на влизане в сила на ЗЕС индивидуални договори за достъп до селищната канална мрежа на БТК и договори за ползване на помещения, съоръжения и кули на БТК.

Ако се направи паралел и с цените, които „Космо България Мобайл“ ЕАД предлага по отношение на услугата колокация, включително не само във връзка с взаимното свързване, ще се види, че цените са сходни по своята структура и нива с тези в действащия с БТК договор. Тези цени сами по себе си осмислят услугата колокация и увеличаването им 5 (пет) пъти, съгласно одобрените Общи условия, не намира своето оправдание.

От друга страна приложимите процедури за предоставянето на услугата колокация, описани в Общите условия са доста усложнени. Операторите следва да изпращат молба за предоставянето на услугата до БТК. В случай, че в молбата има несъответствия или неточности Операторът има право да я коригира в срок не по-кратък от 10 дни и не по-дълъг от 30 дни. БТК разглежда молбата в 15 - дневен срок. Ако има техническа възможност за предоставянето на услугата БТК в тридневен срок изпраща на Оператора покана за среща, на която експертите на двете страни правят предварителни проучвания и подписват протокол относно заключенията си. В 30

дневен срок, след провеждането на срещата Операторът следва да подготви предварителен инвестиционен/работен проект, който да предостави на БТК. БТК от своя страна координира представения проект на Оператора в 45 дневен срок, като има право да поиска корегирането му. Ако страните се споразумеят върху техническите параметри на услугата следва да подпишат договора за предоставянето ѝ, след което в 60 дневен срок Операторът следва да инсталира оборудването си и да предостави на БТК всички необходими документи, отнасящи се до строежа и проведените тестове.

Всичко това изложихме, за да онагледим значителното и необосновано усложняване на процедури, които са от съществено значение за обезпечаването на дейността на останалите предприятия, и въвеждането на които може да доведе до причиняване на неблагоприятни последици за тях, изкривяване на пазара и налагане на антиконкурентни практики от страна на БТК.

В връзка с горното, считаме, че на БТК следва да бъде наложено специфично задължение да изготви и публикува Типово предложение за предоставяне на услугите, включени в разглеждания пазар. Това ще осигури прозрачност и равнопоставеност и по отношение на неценовите условия за предлаганите услуги, като ще бъде предоставена възможност на заинтересованите предприятия да изразят своите становища по реда на чл. 37 във връзка с чл. 167, ал. 7 от ЗЕС по иначе едностранни определяните условия от страна на предприятието със значително въздействие на пазара. По този начин секторния регулатор ще има възможност да въздейства върху определянето на неценовите условия с оглед спазването на принципите по чл. 5 от ЗЕС и постигането на целите по чл. 4 от ЗЕС.

В заключение, бихме искали до определяне на разходоориентираните цени на БТК по отношение на достъпа до пасивна инфраструктура, да се прилагат цените съгласно действащото Допълнително споразумение от 04.07.2002 г. към Временно споразумение за взаимно свързване на обществените далекосъобщителни мрежи на БТК АД и Космо България Мобайл ЕАД от 11.09.2001., изменено с Допълнително споразумение от 09.08.2002 г. и Допълнително споразумение от 25. 01. 2008 г. В тази връзка не считаме за удачно да се прилагат цените съгласно одобрените от страна на КРС Общи условия. Подкрепяме също така и подхода, съгласно който КРС да наложи на БТК и задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение, което ще има за резултат прозрачност и равнопоставеност, включително и по отношение на неценовите условия.

II. Относно пазара на предоставяне на широколентов достъп на едро:

Както вече изложихме в становището си по Приложение към Решение № 2364/03.12.2008 г. от края на 2007 г. "Космо България Мобайл" ЕАД е в процес на преговори с БТК за сключване на договор, по силата на който БТК ще предоставя специфичен/битстрийм достъп на "Космо България Мобайл" ЕАД. За да може да бъде оценено доколко са налице предпоставки за развитие на бизнес при ползването на битстрийм достъп "Космо България Мобайл" ЕАД разработи и приложи ценови модел. Въпреки наложените с Решение № 1358/15.11.2007 г. на КРС ценови ограничения и ревизираните в последствие ценови предложения от страна на БТК АД, позицията на "Космо България Мобайл" ЕАД е че към края на 2008 г. все още не е възможно формирането на адекватен марж между цените на дребно и цените на едро.

Съгласно настоящият проект на решение и приложението към него, КРС налага ценови ограничения, изразяващо се в определяне на ценови праг на цените на едро за битстрийм достъп посредством ограничение на маржа между цените на дребно и цените на едро. При дефиниране обхвата на това задължение, на базата на

определени допускания КРС е приело, че прилагането на наложените с Решение № 1358/15.11.2007 г. ценови ограничения позволяват формиране на марж в размер на 48%, който би оказал позитивен ефект върху преодоляването на установените в рамките на анализа конкурентни проблеми.

„Космо България Мобайл“ ЕАД споделя мнението на КРС, че формирането на марж в размер на 48% между цените на едро и цените на дребно създава предпоставки за развитие на разумен бизнес от страна на алтернативното предприятие, но не счита за възможно неговото формиране при прилагане на наложените през 2007 г. ценови ограничения.

КРС посочва също така в анализа че „определянето на маржа между цените на дребно и съответстващите им цени на едро е базирано на данни от становищата на заинтересованите предприятия, предоставени в серия от писма, получени в КРС по повод развитието на преговорите за сключване на договори за битстрийм достъп и допълнителни споразумения към тях при промяна на цените на дребно.“ Доколкото „Космо България Мобайл“ ЕАД е едно от тези предприятия, то е обяснимо наличието на съпоставимост на опорните точки в приложения от „Космо България Мобайл“ ЕАД ценови модел и направените от страна на КРС допускания, което от своя страна би следвало да води и до съпоставими резултати, при допустими отклонения. За целта, адаптирахме прилагания от „Космо България Мобайл“ ЕАД ценови модел съобразно направените от КРС допускания по отношение на броя на абонатите и продължителността на действие на сключените договори, като също така е отчетена липсата на пълно съответствие между цените на услугите на дребно и цените на едро, съответно маржът се прилага спрямо всяка услуга на дребно (например месечна цена на дребно за БТК ADSL Start и цената на едро за клиентски профил ADSL 6144-A при коефициент на споделяне 1:50) резултатите са както следва:

- ❖ Откриване на 30 точки на присъствие (points of presence);
- ❖ 4500 абоната с продължителност на договора 18 месеца;
- ❖ използване на 1000 Mbit/s портове,
- ❖ дефиниране на 6 профила клиентски трафик за всеки един от тях;
- ❖ срок за реализиране на възвръщаемост на направените инвестиции - 48 месеца.

Съгласно направените допускания, приложеният от „Космо България Мобайл“ ЕАД ценови модел отчита формиране на марж между цените на едро и цените на дребно в размер на 15%, който е почти три пъти под определения от КРС при сходни допускания.

1. Първоначални такси	
Цена за техническо проучване на подадено заявление за ADSL PoP	5,000.00
Цена за предоставяне на оборудване за абонатен порт	450,000.00
Цена за откриване на MAN порт (30 бр.)	1,590.00
Цена за откриване на VLAN за всички профили на един порт	9,990.00
Цена за техническо проучване и откриване на абонатна линия	45,000.00
2. Месечни такси	
На абонатна линия (според профила на крайния клиентски трафик - 4.75 лв за ADSL 6144-A)	21,375.00
Цена за агрегиращ MAN порт, 1000 Mbps порт	3,900.00
Цена за VLAN	10800

Общо месечни разходи за алтернативен оператор	63,920.42
За абонатна линия	14.20
Отношение към цената на БТК ADSL Start	85%

Наличието на такова екстремно отклонение в изходните резултати от анализа, при установено наличие на сходство в прилаганите модели, поставя въпроса доколко е налице причинно-следствена връзка между наложените ценови ограничения и формираният на тази база от страна на КРС марж от 48 %.

Аргумент в полза на горните твърдения може да бъде извлечен и от самия Анализ, съгласно който алтернативното предприятие "Орбител" ЕАД стартира предоставянето на услуги за достъп до Интернет на база DSL технологията за бизнес клиенти, считано от 14.06.2008 г. От направеното сравнение на предлаганите пакети от "Орбител" ЕАД и от БТК, съдържащи услугата ADSL, е видно, че единствената разлика между офертите на двете компании е в цената на дребно за инженерно инсталиране, която в случая на предлагания от "Орбител" ЕАД пакет е с 20 % пониска от същата, приложима от БТК. Тук е мястото да отбележим, че формирането на цената за инженерно инсталиране в предлагания от „Орбител“ ЕАД пакет не произтича от сключения с БТК договор за битстрийм достъп на едро. Пазарната логика налага "Орбител" ЕАД или което и да е алтернативно предприятие да следва агресивно поведение при предлагането на съответна услуга, която до скоро е била изцяло привилегия на историческия оператор. Подобно поведение следва да намери отражение най-малко в цените на предоставяне на съответната услуга на дребно.

Наличието на идентични цени на услугите в предлаганите DSL пакети от „Орбител“ ЕАД и от БТК, както и дефинирането на бизнес потребителите като целева група по отношение на предоставяне на DSL пакети от страна "Орбител" ЕАД, може да бъде тълкувано единствено като липса на възможност да бъде формиран марж, който да позволи покриване на разходите и реализиране на приемлива печалба от алтернативно предприятие.

На следващо място считаме за необходимо КРС да наложи задължение битстрийм достъпа да не бъде обвързан с абонамента за телефонна услуга на клиента, на който се предлага битстрийм. Не изключваме възможността това да повлияе на финансовите параметри на услугата, но не следва да се поставя като предварително условие клиентът да бъде телефонен абонат на БТК.

В допълнение, и в предходното си становище ви бяхме обърнали внимание, че прилаганият от "Космо България Мобайл" ЕАД модел за оценка на ценовите предложения на БТК по договора за предоставяне на битстрийм достъп, ревизиран към месец декември 2008 г. не може практически да отчете една съставна компонента, включваща се в разходите и произтичаща от техническата реализация на предоставяне на битстрийм достъп. Тази компонента е осигуряването на свързаност от точката на взаимно свързване до точката на представяне на "Космо България Мобайл" ЕАД за реализация на битстрийм достъпа.

В тази връзка "Космо България Мобайл" ЕАД поддържа становището, че предвид обстоятелството, че цената на горепосочената компонента е обект на търговско договаряне, предварителното ѝ, макар и приблизително определяне е невъзможно. Към настоящия момент е налице липса на прозрачност на цената за свързаност от точката на взаимно свързване до точката на представяне, както и яснота

по отношение на нейната структура. Налагане на задължение за прозрачност по отношение на начина на определянето ѝ ще предотврати потенциалната опасност тази предпоставка да създава условия за ценова преса (price squeeze) при договаряне за предоставяне на битстрийм достъп. Видно от новия проект на Решение, съответно Приложението към него КРС не е обсъдила направената от „Космо България Мобайл“ ЕАД бележка, която според нас е от съществено значение за определянето на бизнес стратегията на всички алтернативни предприятия.

Предвид гореизложеното предлагаме КРС, да наложи адекватни ценови ограничения на услугите на едро, които *реално* да имат за следствие формирането на дефинирания марж и да изиска и наложи на БТК прозрачност по отношение на цената на горепосочената компонента и определяне на ясни търговски условия, без да настояваме за изрична регулация по отношение на конкретната цена на тази компонента.

Не на последно място, бихме искали да засегнем и повдигнем въпроса по какъв начин ще се разрешават проблемите на необвързания достъп и битстрийм достъпа в населените места, където БТК преминава от свързване по кабел към безжичен достъп до фиксираната услуга чрез използване на мобилната мрежа на БТК.